

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.
Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Permanens cikktárgyak.

Budapest, 1892. aug. 8.

(—i—) Mivel az ellenzéki lapok a nemzetiségi kérdésre mindig vissza és vissza térnek, vádolván a kormányt, hogy korteskedésből kellő erélyt nem fejt ki, mi sem tehetjük, hogy e vádakát egész nyugalommal zsebre rakjuk s azokra ne reflektáljunk. Mindenek előtt figyelmeztetjük a miniszterelnöki sajtóirodát, hogy a nemzetiségi lapok cikkeinek lefordítását s a lapoknak való szétküldését egyszerűen szüntesse be. Tagadhatatlan, érdemes tudni, hogy egyik-másik lap miért ír, érdemes pedig tudni a kormánynak, de nem mindig érdemes tudni a közönségnek. Hiszen a legtöbb rongy lap ambícióját az növeli, a legnagyobb reklámot neki az csinálja, ha a magyar lapok minden ostoba förmedvényére reflektálnak. Ezt pedig nem tevé a legtöbb magyar lap, amint neki kellene a förmedvények után kutatnia, de a miniszterelnöki sajtóirodából készen, lefordítva kapja azokat.

Még Andrássy Gyula gróf miniszterelnökségének idejében lépett életbe ez a szokás, mintegy intelmeül a szélsőbalnak: Ime miért akartok ti Auszriától elválni? Miért akartok külön hadsereget? Nézzétek a nemzetiségi lapokat, folytonosan mit irnak? Ezek aztán megbízható elemekből liferálnák nekünk az önálló hadseregnek legalább is felét.

Huszonöt év óta meggyőződhetett a kormány, hogy ezt az intést a szélsőbal nem akarja megérteni. Ő betanulta a maga függetlenségi programját, mint a rigó a nótát a verki után, neki ugyan füttyölhet akárki a mit akar, ő mindenre a maga nótájával fog felelni. Sőt pláne még ő reprodukálja és publikálja a nemzetiségi izgatásokat a legjobban, még ő provokálja a kormányt a legszigorubb beavatkozásra. De hogy ezt a legszigorubb beavatkozást román és szerb regementekkel, hogy lehetne megtenni, ha pedig a magyar ezredek ott lennének elfoglalva, a román és szerb regementek mit művelnének a hátuk megett? Azt nem tudják elgondolni.

Szóval a nemzetiségi lapok cikkeinek lefordítása és a lapoknak való megküldése, ma már nem praktikus dolog. A lapoknak ugyanis kötelességük mindenekről hirt hozni, hát fordítsák le maguknak amit arra valónak találják, de ha készen kapják? Nincs könnyebb, mint

szedés alá adni, s egy-két hasábot munka nélkül tölteni meg. A közönség meg extázisban van, hogy mindjárt hajba megyünk már: avagy hogy miért nem megyünk már hajba? Hát csak azért nem, mert arra legutóljára is ráérünk! A nemzetiségi lapok izgatnak, de a közönség szánt, vet és kapál, meg kuglizik, billiárdozik és meg van elégedve a riadalommal, melyet Magyarországon okozni képes, amint orra hegye földuzzásáról hír szárnyal.

Aztán meg hogy a kormány miért nem lép fel erélyesebben? Például? ... Miféle erélyességet méltóztatnak kívánni? Törvényteleniséget? Erőszakoskodást? Karhatalommal való visszaélést? Mert ugyan mi beavatkozási joga van a kormánynak ott, a hol a törvények határoznak? Legfőlebb is azt teheti, hogy a hatóságokat s az államügyészeket a törvények szigorú betartására utasítsa. De hogy a törvények korlátain kívül szigoruskodják, ahhoz neki joga nincs.

Egyébiránt megoldatlan kérdés, vajjon törvényeink nemzetiségi szempontból helyesek-e, kielégítők-e s nem kívánnak-e revíziót? A hazaárulás értelmezése kielégíti-e a nemzetiségi közvéleményt, s nem-e kell még más jelzőket is használni arra, hogy a bűn és büntetés, az ő fel fogásuknak is megfeleljen.

Mert hiába, de amit, mi hazaárulásnak tartunk, ők nem tartják annak, s amint egyszer a bűn a bűnnek el nem ismertetik, a bűnhődő mint ártatlanul üldözött, vagy mint nemzetiségi hős nyer üldöztetést, martir koszorura tarthat számot. Es ez elveszi a büntetésnek félelmetes élet.

Szóval ezen a téren még sok a meggondolni való. Nem lehet hübele Balázs eljáirni, nem lehet korlátlanul szigoruskodni és leginkább nem lehet pedig törvénytelenkedni: mivel hogy mi sem nem vagyunk Muszkaország, sem nem akarunk azzá lenni!

Belföld.

A trónörökösödés kérdése az utóbbi napokban több oldalról. — bel- és külföldi lapokban, — tétetett megbeszélés tárgyává. Pedig erre absolute semmi ok sincs, egyfelől, mivel Ő Feisége, a mi szeretett királyunk testi és lelki erejének teljében van s a trónöröklés kérdése, hála az égnek, távolról sem aktuális, másrészt, mivel a trónörökösödés kérdése törvényeinkben minden kétséget kizáró módon meg léven állapítva, sehoh és semmi kétely sem forog fenn a trónörökös személyére nézve. Nyilván a külföldi sajtó téveteg kombinációinak helyre-

igazítását czélozza a „P. L.” és a „N-t” vasárnapi első cikke; mindkettő egyértelműleg konstatálja, hogy e kérdésben semmi rendezni vagy megállapítani való nincs. Az a tény ugyanis, hogy a trónörökös czimét jelenleg egy főherczeg sem viseli, absolute semmit sem változtat a dolgon. Ezzel nem szegényebb az ország alkotmánya s ezzel nem szegényebb az a főherczeg, a kire a törvény szerint a trónöröklés ez idő szerint néz. Az ország nem szegényebb, mert a magyar alkotmányban semmi hézag nincs, ha a trónörökös czimét nem használja senki. A magyar közjog ugyanis a trónörökösnek semmitéle aktuális jogot nem nyújt s kötelességet sem hárit rá az uralkodó életében. Az a főherczeg pedig, kire jelenleg a trónöröklés vár, Károly Lajos főherczeg, nem szegényebb azzal, hogy a trónörökös czimét nem használja; mert azért a magyar nemzet szeretetésben és tiszteletében s minivel sem kisebb. Őt pedig, valamint családját is megszerette ez a nemzet, a melynek földesurai közé állott s a melynek fejlődése iránt mindig oly nemes érdeklődést tanúsított.

Csodálkozásra nem ad okot az a körülmény, hogy Károly Lajos főherczeg nem használja a trónörökös czimét; mert tezt a czimét csak az egyenes leszármazásból származó főherczeg szokta fölvenni. Ez nemcsak minálunk van így, hanem más monarchiákban is így van szokásban. Mert lehetnek olyan esetek, midőn az egyenes örökös később születik s az, ki a trónörökös czimét már fölvette, kénytelen volna ezt ismét letenni.

De hogy ez a mai fölséges uralkodó házukban is így van szokásban, ezt bizonyítja az a tény is, hogy V. Ferdinánd idejében Ferencz Károly főherczeg sem használta a trónörökös czimét.

Világos tehát mindezekből, hogy a trónörökösödés kérdése sem aktuális, sem rendezetlen sem aggasztó.

Városaink vízvezetékei.*)

Irta: Barcza Károly.

Hazai városainkban a közegészség javítására szükséges intézmények körül most mutatkozik az első ébredés és ezen törekvés annál melegebben üdvözölhető, mert népmozgalmi statisztikánk azt bizonyítja, hogy nem tekintve a kisdédek halálózását, a városokban a legnagyobb a halálózási szám. Természetes következménye ez a sürűbb lakosság mellett könnyebben történő fertőzésnek, mely a városok levegőjét, vizét és talaját megrontja.

Nem szükséges közelebbi fejtegetésbe bocsájtakozni, hogy a közegészség szempontjából a városi ivóvíz, levegő vagy beszennyezett talaj közül melyik a legfőbb tényező, mert technikai szempontból minden esetben az ivóvíz javítása, azaz a városoknak vízvezetékekkel való ellátása az első lépés, e nélkül a lakások belső tisztán-

*) Az „Egészség” című közhasznú folyóirattól vesszük át ezen közleményt, amely kétségtelenül érdeklő Debreczent is, miután valószínűleg már a közel jövőben nálunk is komolyan napirendre kerül a vízvezetési mű létesítése, és pedig talajvíz felhasználásával, amelyet jelen cikk szakértő írója is az alföldi városokra nézve, mint egyedül alkalmast hoz ajánatba.

tartása és a városok kelő csatornázása nem érhető el.

De a városi lakosságnak tényleg az ivóvíz javításához van a legtöbb érdeke; a mint bebizonyítva látja, hogy a kutak egészségtelen vizet szolgáltatnak és a vízvezetési költségek nem lesznek elviselhetetlenek, szívesen hozzájárul a művek létesítéséhez. Legtöbbnyire a kútvezeték elemzésének, — meg a regále-megváltásnak, — lehet köszönni, hogy hamarosan számos hazai városban indult meg mozgalom, vízvezetékét létesíteni. S ha még tényleg kevés kiépített vízvezetékéről beszélhetünk, annak egyedüli oka, hogy ily művek előtanulmánya és tervezése rendszeresen hosszabb időt kíván.

Legfőbb kérdés minden városi vízvezetékén a kelő, jó és elegendő mennyiségű víz beszerzése. Hazánk geológiai fekvése mellett a víz-kérdés közel sem oly egyöntetű, mint például Poroszországban, hol általános a szűrt folyóvízzel való ellátás. Nálunk majdnem minden városban az eltérő geológiai és vízcseri viszonyok szerint, különböző vízbeszerzést kell czélba venni, a forrásvizektől, a mély artézi kutakig, a hegyi pataktól a szűrt folyóvízig és így különösen technikai tekintetben igen érdekes művek fognak létesülni.

Az eddigi tapasztalatok szerint, a fővárosi vízművet nem tekintve, ritka eset, hogy a városoknak többféle vízbeszerzés közül kelljen választaniok, többnyire olyan a helyzet, hogy józanul csak egy biztos vízbeszerző hely mellett lehet állást foglalni. És ez a városokra nézve annál jobb, mert a több vízbeszerző hely mellett pártokra szakadna a lakosság és a mű kivitele hosszabb halasztást szenvedne.

A már előkészített vízvezetési tervekben leginkább a talajvízzel való ellátás jut érvényre, mert kevés oly városunk van, a hol elég bő forrás vagy tiszta hegyi patak állna rendelkezésre. S míg régebben a mélyen fekvő talajvizek összegyűjtése alig volt lehetséges, addig ma már az ily esetek vascökutakkal aránylag elég olcsón megoldhatók. Sőt a vascökutaknak az artézi vizek felhasználásában nevezetes szerep fog jutni az alföldi városok vízvezetékében.

Az artézi és talajvizek bakteriológiai tekintetben rendszeren megteleznek a jó ivóvízhez kötött föltételeknek, de igeu gyakran tartalmaznak kémiai anyagokat; így gyakori kísérője a talajvizeknek a vas, és bár ez az egészségre éppen nem káros, kedvezőtlen eredménnyel jár a felhasználásuk. Ugyanis a vasas vizekben fejlődni

szeret az algák egy faja, az u. n. Chrenotrix polyspora, és oly mértékben képes a csőhálózatokat beszennyezni, hogy a szolgáltatott víz egészen zavaros lesz és undorítóvá válik.

De a kemia megmutatta az eljárást, melylyel ily vizek teljesen használhatóvá tehetőek, ha belőlük a vastartalmat vasszilánkok hozzákeverésével, szellőztetéssel és szűréssel kivonják, mint ez pl. az Anderson-féle szerkezetekkel történik. Szokott még a talajvizekben egy kis kénhidrogén is lenni, de az kellő szellőztetéssel kivonható a vízből.

Nem lesz talán érdektelen a hazai városaink vízvezetékén tervbe vett vízbeszerző módokat felsorolni; természetesen csak azokról lehet szó, a hol a vízvezeték előtanulmányát már megtették, avagy megindították.

Talajvizet szállít a már több éven át használatban lévő győri vízvezeték, sőt vizének szaporítására már egy 170 méter mély artézi kutat is furtak. Kiépítés alatt áll a soproni vízmű és előkészítés alatt van talajvízzel való ellátással a nagyvárad, kolozsvári, aradi, sátorallya ujhelyi és segesvári vízvezeték.

Az eddigi tervbe vett vízvezetési művekre nézve csak két város van oly szerencsés helyzetben hogy közvetlen közelében bő forrásvízzel rendelkeznek, ilyen Pécs és Fiume. Mindkét város forrása mészhegységéből tör elő és rendes körülmények között tiszta vizet szolgáltat, de erősebb csapadék után kissé megzavarodik a víz és akkor a bakterium-tartalmuk rendszeren megszorodik.

Hátra van még, hogy oly városokról emlékezzünk meg, melyek hegyi patakból fogják vizüket nyerni; ilyen Brassó, Nagy-Szeben, Nagy-Bánya és Eperjes.

Második fontos tényező a városi vízvezetékén a fejenkénti vízfogyasztás megállapítása. A vízfogyasztás nagysága egyenesen a lakosság intelligenciájától függ és csak kisebb mértékben befolyásolhatja azt a város klímája.

A németországi vízfogyasztási statisztika legtöbbször is 100 litert mutatott ki fejenként és naponként, de hazai városaink jellege nagyban különböztet a német városokétól, valószínűleg nálunk más lesz a vízfogyasztás. Városaink nagy részében csak ép a közép rész városias, a külső részek pedig egészen falusiasak. — Pedig előreláthatólag mindkét részben a víz fogyasztás igen nagy eltérést fog felmutatni, mert oly házakban, hol már modern berendezések találhatók (klozet, fürdő, gőzfűtés), a fogyasztás 2—300 literre is felug, míg a falu-

sias jellegű városrészen elhelyezendő közkutakról a fejenkénti fogyasztás alig fog 35—50 litert kitenni.

Legfőképp tehát attól fog egy-egy város vízfogyasztása függeni, hogy mily arányban van a vagyonos lakosság a szegényebbhez. Mégis arra való tekintettel, hogy a legtöbb városban igen sok a szegény lakosság, a 100 litert mi is elfogadhatjuk, legföljebb a nyári meleg időszakra való tekintettel lesz szükséges 50%-kal emelni a vízszolgáltató képességet, mert ilyenkor nem csak a háztartások fogyasztanak jóval többet a rendszernél, hanem az utcák és kertek öntözésére is sok vizet használnak el.

Majd ha a jelenleg tervbe vett vízvezeték 8—10 éven át használatban lesznek, szükséges lesz nálunk is vízfogyasztást megállapítani.

A vízbeszerző helyek ismertetésében közzölt felsorolásból látható, hogy hazai városainknak vízvezetékkel való ellátása terén határozottan élénk mozgalom indult meg, és ha hozzá számítjuk a már kiépült városi vízműveket, rövid idő alatt 17 városnak lesz vízműve, mely városokban együttvéve egy millió embernél több lakik.

Annál melegebben üdvözölhető e mozgalom, mert a vízvezetékkel ellátott városok egyenes csatornázása elodázhatatlan további lépés lesz. A megszorított házi vizek czélirányos elvezetése meg fogja adni az előföltételeket arra, hogy a közegészség emelésére szolgáló csatornázások keresztülvihetők legyenek.

De már e téren is mutatkozik az érdeklődés, mert az utóbbi években 7 hazai város indította meg tárgyalásait az általános csatornázás kivitele tárgyában. Ennek közelebbi ismeretét más czikkely keretében óhajtom megtenni.

Külföld.

Az új angol parlament. Tegnap olvasták fel az angol trónbeszédet a parlamentben. A trónbeszéd legkiváltképen külügyi dolgokkal foglalkozott. A trónbeszéd után következik az indítvány, a feliratra vonatkozólag. S ekkor kezdődik el a — pártok harca, melyre kíváncsian vár, mondhatni, az egész Európa. Mert ilyen precedens még alig volt Angliában, mint a jelenlegi. Egyik pártnak sincs meg az igazi többsége. Sem a konzervatív unionistáknak, sem a Gladstone-pártiaknak. Az irek szavazatai lesznek a döntők, ezek pedig azon párt felé hajol-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Sánta néni.

— Guy de Maupassant. —

Furesák ezek a régi emlékek! Minduntalan meglátogatnak bennünket és nem bírnak előlük menekülni!

Ez az emlék olyan régi, hogy igazán nem tudom, mint maradhatott meg az elmében oly élénken és tartósan. Annyi szörnyű és sötét dolgot láttam világeletemben, hogy megfoghatatlan, miért jelenik meg előttem nap nap után a Sánta néni képe, a minőnek réges-régen, tiz-tizenkét éves koromban láttam.

Sánta néni öreg varrónő volt, a ki minden kedden eljött hozzánk, hogy a fehéreműt kijavítgassa. — Szüleim olyan kastélynak csufoit régi, hegyes fődélű házban laktak, mely négy-öt tanya között van. Oda látszott a falu tornya és az időtől megfeketedett téglaju templom. Sánta néni kedden reggel hat óra felé szokott bekopogtatni és tüstént munkához látott.

Magas, sovány, szakállas asszony volt, egész képét hihetetlen sűrű szakáll fődte. Az orra is csupa szőr volt, ajkán pedig akkora bajusz díszkedett, hogy megirigyelhette volna egy gránátos is. Sántított, de nem úgy, mint a félszegiek rendszeren szoktak, hanem mint egy vasmaesknán ingó hajó. Mikor nagy csontos teste az ép lábára nehezkedett, olyan volt, mintha egy óriás hullám emelné; aztán egyszerre le-

mélyedt, mintha örvénybe süllyedne, vagy elnyelné a föld.

Én imádtam Sánta nénit. Mihelyt fölkeltem, siettem a fehéreműs szobába, hol az öreg már javában varrt, melegítő serpenyőt tartva a lábán. Mikor jöttem, reám kényszerítette a serpenyőt, nehogy náthát kapjak.

— Ez lehajtja a vért az embér fejéből, — szokta mondani.

És egyre mesélt nekem, míg hosszú bütykös ujjai között szaporán forgott a tű. A vén-ségtől már meggyengült a látása, hát pápaszem-met viselt s a domboru üveg mögött a szemerozzant nagynek, mélynek és duplának látszott.

Amennyire vissza bírok gondolni arra, amit nekem beszélt, megindítva gyermeki szívemet, igen derék jószívű asszony volt. Mindig elmondta, mi történik a faluban. Egy tehén elbitangolt az istállóból és csak másnap találták meg a szélmalomnál: a cigánykerekeket hányó vitorlákat bámulta. A templom tornyában tyuktojást letek és senki se bírta kisütni, hogy miképen kerülhetett oda tyuk. A Jean Pillas kutyája a falutól tiz mértföldre vette el egy csavargótól a gazdája lopott nadrágját: a tolvaj zápor után egy ajtóban szarította. Sánta néni úgy tudta elmesélni ez együgyű történeteket, hogy reám, mint megannyi hallhatatlan dráma és rémes, titokzatos költemény hatottak s azok a költők agyában termett elmés mesék, melyeket anyám mondott nekem esténki, nem voltak oly szépek, hatalmasak és érdekesek, mint a paraszt asszony beszédei.

Egy kedden megint azzal töltöttem el az egész reggelt, hogy Sánta nénit hallgattam. Aztán mogorót voltam szedni egy szolgálégnnyel az erdőn. Mikor hazatértem, megint fölakartam menni az öreghez. Mindenre úgy emlékszem, mintha tegnap történt volna.

Mikor bonyitottam a fehéreműs szobába, Sánta néni arcczal a földön hevert a széke mellett. Egyik kezében még mindig a tűt tartotta, a másikban pedig egy ingemet. — Egyik kékharisnyás lába, bizonyosan a hosszabbik a szék alá nyult ki; pápaszeme a sarokban csillogott, ahova gurult volt.

Ordítva szaladtam ki. Mindenki oda esődült; és néhány percz múlva megtudtam, hogy Sánta néni meghalt.

Ki nem mondhatom, mily rettentő, égető, mély érzés szorította össze zsenge szívemet. Lábuhegyen osontam le a szalonba és elbujva egy roppant nagy, régi zsöllye mögé, térden állva sirtam. Soká maradhattam ott, mert az este is ott ért.

Egyszerre lámpával jöttök oda. De engem nem láttak meg. Apám és anyám beszélt az orvosossal, kinek hangját megismertem.

A doktor elmondta, hogy mi lehet a szerencsétlenség oka: egy szót sem értettem a beszédéből. Aztán leült. Egy pohárka likört megpiskótát hoztak neki.

Folyton beszélt; és most olyanokat mondott, hogy nem felejttem el halálom órájáig! Szinte szóról-szóra tudtam leírni a szavait!

— Ah, a szegény asszony! — mondá. — Ő volt az első páciensem. Az nap törte ki a

nak majd, mely nekik a homerület megadja. Gladstone-nek nehéz szerepe lesz, mert már ma szint kell neki vallani, a mi pedig egynehány párthivének elvesztésébe kerülhet. E színváltást mi is követeljük a külügyi politikában Anglia jövő kormányától. Hogy a hármasszövetséggel szemben miféle álláspontot szándékozik elfoglalni az angol kormány, ahhoz nekünk is közünk van. S ha nem eléggé precíz lesz az: — az októberben összejövő delegációnak legelső teendője lesz, felvilágosításokat kérni Kálnoky gróftól.

Bolgárellelenség tüntetés Párisban. Vasárnap este a Fernando féle cirikusban a szófiai kivégzések ellen tiltakozó meetinget tartottak, melyen körülbelül 2000 ember vett részt. Egy néhány porsibilista ellenkezett és meg akarta a rendet zavarni, mire az opponálókat a teremből kiutasították. Erre Goussot és Milleye képviselők beszédeket tartottak, melyekben Stamboulov magatartását hevesen megtámadták és azt mondták, hogy Stamboulov a hármasszövetség eszköze. — A gyűlés további folyama igen lármás volt. Végre elítélték a kormány magatartását. A gyűlés befejeztével amnestia propogálása ügyében gyűjtést rendeztek.

A debreczeni kollegiumnak egyetemmé fejlesztése.

— Az akadémiai tanárikar munkálata, —

A debreczeni ev. ref. főiskola akadémiai tanszakairól szerkesztett 1891/92-iki évkönyvben dr. Bacsoni Lajos mult évi akadémiai igazgató nagyérdékű jelentést közöl a főiskola mult tanévi történetéről.

E jelentésből semmisen tarthat igényt nagyobb érdeklődésre és figyelemre, mint az a rész, amely a főiskola anyagi és szellemi ügyei átvizsgálásával megbízott egyházkerületi küldöttség kívánságára a főiskolai tanárcsapat által a főiskola általános, összhangzatos és tervszerű fejlesztése tárgyában készített munkálattal ösmerteti.

Ezt a részt tárgyának végtel-nül nagy fontosságánál fogva, hogy minél többen megismerhessék és gondolkozhassanak fölötte, ezennel közöljük a következőkben: Jogakadémiánk részéről az akadémiai igazgató által szerkesztett munkálattal előrebocsátván, hogy a jogakadémiáknak gróf Csáky minisztersége óta kedve-

zőbb kilátásaik vannak, s hogy debreczeni jogakadémiánk különösebben is szép fejlődésnek nézhetne elébe, ha a millenium alkalmából, a város részéről már szóba hozott nagybbszerű alapítási tény a debreczeni egyetem régen hangoztatott eszméjét a megvalósuláshoz közelebb vihetné, — kifejté tüzetesen azt, hogy az akadémia fejlesztésénél, mégpedig a theológiával s az ezek támogatására szolgáló bölesészeti szakkal együtt, a végcélnak az egyetemi színvonal elérésének kell lennie. Kimutatja, hogy a jogakadémiát illetőleg e végből mik volnának szükségesek. Minthogy a kérdés irányadó egyházi köreinkben épen napirenden van, s ugy ezeknek, mint az érdeklődő nagy közönségnek minél több oldalu tájékozottságra van szükségök, hogy a kérdésben egyetemes egyházunk s közelebből a debreczeni főiskola érdekeinek megfelelő, a lehető — minden kalandos vagy szédelgő tervezgetés mellőzésével — megvalósítani alkalmas utat és módot követhessenek: a munkálatnak ide vonatkozó részét közöljük a következőkben:

„A jogakadémiákra nézve általában tapasztalható kedvezőbb fordulatot kivül (értve az országos tanügyi kormány újabb irányát) saját főiskolánk jogakadémiájára nézve épen napjainkban még különösen is kedvezőknek tekinthető körülmények és szerencsés viszonyok taálkoznak össze, a melyeknek böles, eszéyes felhasználása mellett a régen tervezett debreczeni egyetemnek egyik legéletképesebbnék ígérkező faktuását: a jog- és államtudományi szakot az e célra máris jórésben létező bölesészeti segéd tanszékkel együtt, rövid néhány év alatt ki lehetne építeni.

A debreczeni egyetem eszméje! újabban épen egyház kerületünk vezérifiai által kezdeményezve, egyetemes zsinatunkon is kedvező fogadtatásra talált. Számítanunk lehet tehát némileg az egyetemes egyház támogatására is. Sőt ha ily magasztos célúztás az egyetemes lelkesedés erejével valahára áttörhetné azon sajnálatos korlátokat, a melyeket egyházkerületünk között a még mindig érvényesülő kicsinyes féltékenykedés és particularismus avatag szelleme tartfenn: akkor az e célra szolgáló s elszigetelt segédkben jelentéktelenségre kárhoztatott erök összevonása, egyházunk dicsőségére és kiszámíthatlan előnyére, e téren, a jogtanítás terén is csodákat művelhetne s idegen erök igénybevétele nélkül ama nagy cél megvalósítását egymagában lehetővé tehetné. De nem titkolhatjuk el, hogy e tekintetben gyengébb bizodalunk,

mint óhajtasunk. Teljes reménységünket helyezük azonban a tiszántuli ref. egyházkerület ismert atyai jóindulatába és áldozatkészségébe, valamint a fényes debreczeni ref. egyház mint egyik fentartó testület, különösen pedig erőforrásai s a hagyományos összeköttetésnél fogva e tekintetben kiváló szerepre hivatott Debreczen sz. kir. város nemes közönségének főiskolánk iránt mindig tanusított bőkezű áldozatkészségében, a mely máris önkényt készül nyilvánulni akkor, midőn a millenium megünnepléséhez városunk részéről legméltóbb tény gyanánt irányadóköreink a debreczeni főiskolánk egyetemmé leendő fejlesztését óhajtják munkába vétetni.

Ily körülmények között, midőn nagyobb alkotásokra is alkalmasnak látszik az idő, ha azt kérdezi tőlünk kormányzó és fentartó főhatóságunk, hogy jogakadémiánk fejlesztése érdekében micsoda intézkedések és minő sorrendben volnának szükségesek: szűkkörü felfogásnak, közömbösséggel vegyes bátortalanságnak vagy a fontoskodni szerető aggályoskodásnak méltó vádját vonhatnók magunkra, ha elérendő végcély gyanánt jogakadémiáknak nem egyenesen egyetemi színvonalra leendő fejlesztését állítanók tel.

Ezt kell tennünk annyival inkább, mert csak azon jogakadémiáknak lehet, meggyőződé-sünk szerint, biztosított jövődjök, és k azokat méltó a hazai közművelődés érdekében s esetleg azzal kapcsolatos felekezeti s egyéb helyi érdekekből is fenntartani, a melyeknél az egyetemi színvonalra való emelkedés lehetősége a környező országos és helyi viszonyok által nemcsak kizárva nincsen, hanem e viszonyoknak mintegy elébb-utóbb várható, de szükségszerű következménye. Azon jogakadémiák, a melyekre nézve ily fejlődés lehetősége emberi józan számítás szerint fenn nem forog: teljesíthetnek ideig-óráig értékes tanügyi missziót is, de életök mégis múló értékű, s épen azért nagyobb áldozatok itt okadatolva nem lennének, hanem igenis inkább a fokozatos beszüntetés s a különben is korlátolt eröknek egyesítése vagy más irányu értékesítése.

(Vége köv.)

Miért nem jó az időjelzés.

Mióta időjelzési átomás van Debreczenben, szerelmes pár rendszerint a zöld béka helyi kurattyolását véve alapul beszéli meg az imádot-tal, hogy a piac utcai korzón vagy a nagyerdőn lesz e a mai napra rendelt rendez vous.

lábát, mikor ide érkeztem s a delizsánczról le-szállva, még arra sem értem rá, hogy a kezemet megmossam, mert lélekszakadva jöttek és hívtak hozzám.

Akkor tizenhét éves volt és szép, gyönyörű szép lány volt. Ki hitte volna róla mostanában. Történetét nem mondtam el soha; nem is tudta kivülem senki, csak még egy ember, aki elköltözött innen. Most, hogy meghalt, nem kell többé titkolóznom.

Az időtájt került a faluba egy segéd-tanító; szép huszáros termetű fiu. A leányok bomlottak utána, de ő ugy tett, mintha nem is hederítene rájuk, mert szörnyen félt az iskolamestertől, Grabu bácsitól, aki czudar harapós ember volt.

Grabu bácsinál gyakran varrogatott a szép Hortense, akit szerencsétlensége után csak Sántának hívtak az egész falu. A segéd-tanító szemet vetett a szép leánykára, akinek nagyon hízelgett, hogy az a meghódíthatatlan hódító észreveszi. Beleszeretett a fiuba és egy este, varrás után, légyottot adott neki az iskola padlásán.

Hortense csak színlelésképen távozott a mesteréktől, mert nem ment le a lépcsőn, hanem föl-mászott a padlásra és elbujt a széna közé, megvárni szerelmesét. A legény is csakhamar ott volt, de alig szólt a leányhoz, kinyitott a padlás ajtaja és az iskolamester jelent meg a külszöbön:

— Mit csinál itt maga, Sigisbert?

A segéd-tanító látta, hogy megcsípték és halálra ijedve, ostobán felelt:

— Egy kicsit heverészek itt a szénán. Grabu ur.

A padlás nagy, igen nagy volt és koromsötétség uralkodott benne. Sigisbert hátrafelé tuszkolva a megrémült leányt és ezt sugdosta neki:

— Menjen hátra és bujjék el. Fusson innen, rejtőzzék el, különben a kenyeremet veszítem.

A mester hallotta a sugdosást és megint megszólalt:

— Hát nem maga van itt?
— De igenis magam vagyok Grabu ur.
— Akkor kívül beszél?
— Esküszöm, hogy nincs itt senki más Grabu ur!

— Azt majd meglátom — mondá az öreg, azzal kétszer ráfordította az ajtó kulcsát és lement gyertyát hozni.

Most a fiatal ember, a ki gyáva volt, mint az gyakran megeseik, elvesztette a tejét és dühösen rimázkodott a leánynak:

— Bujjék el, hogy ne találja meg. — Egész életemre a kenyeremet veszítem. — Tönkre megy az egész pályám. És mindennek ön az oka. . . Bujjék el.

A kulcs ismét csikorgott a zárban. Hortense az utcára nyíló padlásablakhoz szaladt, hirtelen kinyitotta és halk, határozott hangon így szólt:

— Majd szedjen fel, ha a mester elment. Azzal leugrott. Grabu bácsi nem talált a padlásán senkit és igen csodálkozva ment le.

Sigisbert egy negyedóra mulva hozzám jött és elmondta az esetet. A leány ott maradt a fal tövében, nem birt fölkelni, két emelet magasságból esett le. Hozzásiettem a segéd-tanítóval. Szakadt az eső; magamhoz szállítottam a boldogtalant, kinek a jobb lába három helyen tört el. A csontok kiszakgatták a húst. A leány nem panaszkodott, csak azt hajtotta magában csudálatos lemondással:

— Megbűnhődtem, megbűnhődtem!

A varróleány rokonainak azt mondtam, hogy a szegény teremtést egy sebessen hajtó kocsis gázolta el szekerével az ajtó előtt. Elhitték a mesét és a csendőrség teljes egy hónapig hiába kereste a szerencsétlenség okozóját.

En azt mondom, hogy e nő hősnő volt, azok fajából, akik a történelem legmagasztosabb tetteit hajtják végre.

Ez volt egyetlen szere'me. Szüzen halt meg. Vértanu, nagy lélek, fönséges önteláldozó. És ha nem csodálnám őt ennyire, nem is mondtam volna el e történetet, melyet mindmostanig elhallgattam, tudhatják, hogy miért.

Az orvos elhallgatott. Anyám sirt. Apám néhány szót szólt, a mit én nem érttem, azzal kimentek.

Én pedig csak zokogva térdeltem zsölyém mögött, nemsokára hallottam, hogy nehéz léptek csetlenek-botlanak a lépcsőn.

Sánta néni testét vitték el.

Ha kevés a felhőzet, akkor a nagyerdő, ha sok, akkor a piacutca részesül előnyben, mert közelebb van hozzá a föld.

Aladár ur, a vakáció gyönyöreit élvező érett emberke előtt komoly arccal tette fel a minap a kérdést szive bálványá a kis Margit, rövid szoknyás nagy leány:

— Mondja csak Aladár ur, mi is voltaképen az a központi időjelzés?

Aladár ur szellemes akart lenni. Redőzött homlokkal gondolkozott egy kissé, azután tudományos képpel magyarázta:

— A központi időjelzés az a meteorológusnak, a mi nekünk a boldogság.

— Hogy-hogy? — nyitotta tágra szép szeméit a kis ideál.

— Ugy, hogy mikor szelet, felhőzetet, vagy éppen esőt jelez a postán kiakasztott tábla, akkor a mamája nem hozza este sétálni s boldogtalan vagyok. Maga nem az?

— Én is — pirul a kicsike. — De azért még sem tudom, mi az az időjelzés.

— Hisz egész világosan megmondtam, hogy az egy sürgöny, a melyet nem irnak le, hanem csak kiakasztanak s az van benne megírva, hogy milyen idő lesz holnap.

— S beválnak néha a jóslások?

— Csaknem mindig!

— Akkor ez nagyon szükséges dolog.

— Biztosítom hogy semmi sem fölöslegesebb a világon, mint ez a jóslgatás.

— De miért? Hisz beteljesül.

— Mit ér nekem hogy beteljesül, mikor sohasem akkor van migreénja a mamájának, mikor ugyis esős esőt jelez, hanem akkor, mikor szép az idő? Ha szelet, esőt jelez, azért nem jönnek az erdőre, ha szép időt jósol, migraint kap a mamája s azért maradnak otthon. Mind ezt tudom én időjelzési állomás nélkül is, mondja meg már most aztán, mi hasznunk van nekünk abból, hogy azt a táblát kiakasztották?

— Nem tudom, de azt hiszem, hogy semmi.

— Tökéletesen egy hiten vagyunk, szóval nem jól kurutyolsz béka!

Napi hírek.

— **A kollégium és Simonffy Imre.** A debreczeni kollégium akadémiái tanszakairól szóló 1891—92-dik évkönyv nagy elismeréssel emlékezik meg Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterről abból az alkalomból, hogy ő lett a debreczeni ev. ref. egyház fő- és a kollégiumnak helyi gondnoka. — Örvedetes tény gyanánt jelezhetjük azt is, — így szól az évkönyv — hogy a helybeli ref. egyház főgondnokai s ekként a főiskola helyi gondnoki székébe Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester urban oly férfit ültetett az egyháztanács egyértelmű akarata, a kitől főiskolánk fokozatos fejlesztését, érdekeinek avatott gondozását, ki próbált erői és buzgalmánál fogva, bizton remélhetjük. E vártást annyival szerencsésebbnek tarthatjuk, mert ez által feljülni látjuk azon áldásdus és századokon keresztül fennállott szoros összeköttetést, a mely Debreczen város és főiskolánk között az utóbbi időkben annyira lazítottatni kezdett. A kadémiánk fejlesztése érdekében a város iránt formálható igényeinknek mintegy biztos zálogát látjuk az új főgondnok ur személyében. — A kollégium javára tett adományokat és hagyományokat elsorolva az értesítő, Debreczen várost is a diszes névsorban találjuk. „Végül — ezek az évkönyv szavai — főiskolánk létvői és nemes barátjai között kiváló helyilleti meg Debreczen városát, a mely mint legfőbb büszkeségétől főiskolánktól a régi hagyományos patronusi jótékonyságot ez évben sem tagadta meg, hanem különböző állandó járandóságain kívül főiskolánk részére az összes nyomdai munkálatokat ez évben is ingyen szolgáltatatta. Fogadja a nemes város tanácsa és közönsége szintén hálás köszönetünket“.

— **A főorvos és a „köztársaság“.** Városunk köztisztviselői álló főorvosa egy kicsit elcsodálkozhatott lapunk hétfői egyik híré, mely őt a „köztársasággal“ hozza kapcsolatba. Az

első látásra talán azt hihette, hogy a francia köztársaság irt hozzá a Leidenfrost Armin ügyében, a kit ott egy találmányi (csak úgy ne szedjék, hogy „talmi“) akadémia tagjává választottak. Avagy talán az Argentinai köztársaságra gondolt, mely arról is nevezetes, hogy kiad egy nagy bankót, melyen ott pompázik egy nagy 10-es és e büszke felirat „Diez centavos“ és mikor az ember utána néz, hogy mennyit ér ez a nagy bankó, megmagyarázzák neki hogy „egy tized dollárt“, mely kitesz összesen — husz krajczárt. De ha végig olvasta a közleményt kitűnt, hogy itt „A főorvos és a köztársaságról“ van szó. A sajtóhibák ördöge tréfált ismét nagyon, pedig ez ellen nem lehet küzdenünk. Egyszer egy magyar tudós fogadott, hogy könyvet ad ki, melyben sajtóhiba nem lesz. A könyv meg is jelent és pedig ezzel a hangzatos címmel. „A sajtóhibák ellen“. Tehát már a címével elvesztette a fogadást. Egy másik Gutenbergnek kell születnie, a ki a sajtóhibamentességet találja fel.

— **A közorház felszerelésére** beadott ajánlatok felett tegnap döntött a városi tanács. Az összes ágy és ruhaneműek szállítását Károly László helybeli kereskedőre bízta, aki a legkedvezőbb ajánlatot tette, 9192 frt. 29 krért vállalkozván azok szállítására, míg a hozzá legközelebb álló ajánlat 9286.41. a legdrágább pedig 9612.15 frt. A 194 közönséges és 32 ruganyos betűtű vaságy szállítására beadott ajánlatok elbírálása ez időszerint függőben hagyatott. — Legolcsóbb ajánlatot Buchwald S. (2433.88) és Berger Adolf (2113.12 frt.) tették. A tanács ezek közül a választás szabadságát fenntartja. Ruchwald új szerkezetű ágyat mutatott be, Körner Adolf tanácsnok tehát megbiztatott, hogy ezen minta ágyat, melyet a bizottság is ajánlott, szakértőkkel vizsgáltsassa meg s az eredményről jelentsen. Egyéb vasárú szállítását 452.64 frtért Lichtenstein József, a bádigos árúkat 238 frt 1 krért Tóth Gyula cég, üveg és kefeárúkat Lám Sándor, papucsok szállítását 246.40 frt-ért Prach Hugó, fésűket 44.80 frt-ért Szőke Sándor, az asztalos munkákat 1794.60 frt-ért Nagy Sándor és Horváth Ferencz helybeliek nyerték el.

— **Köszönet nyilvánítás.** Mindazok, akik felejtethetetlen férjem, boldogult Pálffy Dániel f. hó 4-én tartott végtisztesség-tételén megjelenvén, mely fájdalunkat a részvét balzsamával enyhítették, fogadják ezen az uton is kifejezett hálás köszönetemet. Debreczen, 1892. aug. 8. Özv. Pálffy Dánielné, gyermekeim nevében is.

— **A dettó Leidenfrost Armin** fűszerkereskedéséből egy czivis család vásárol. A számla havankint kiiratik és kifizetetik. — Kezdődik czukorral, kávéval etc. A többi mind csupa „dettó“ tételekből áll. A férj egyszer tudni akarja, hogy mi az a sok „dettó“ és megkérdezi a feleségét. „Én nem tudom“ feleli a nő. „No, hát menj és kérdezd meg a kereskedőtől, mert én előbb ki nem fizetem“. A nő el is megy, Leidenfrost megmagyarázza neki. „Nos, tudod-e már, hogy mi az a „dettó“? — „Igen is tudom édes férjem. Az azt teszi, hogy én egy csacsi vagyok és te — dettó.“

— **Fehér holló.** Ugy kellene annak lenni, hogy az alább elmondandó eset közönséges, mindennapi, természetes legyen. De mivel a ritkaságok közé tartozik, bizonyos jól eső örömmel írjuk meg, mint esemény számba menőt. A debreczeni városi árvaszék megkereste a Bukovinában állomásozó 16. huszárezredet, mely legénységét Debreczen vidékéről szedi, hogy kis-korú Mosik Ferencz huszárt a vele közlött gyámügyi ügyben hallgassa ki. Az ezred parancsnoksága már értesítette az árvaszéket, hogy a Rzezew-ban levő 3. század parancsnokságát nem csak az iránt utasította, hogy Mósikát kihallgassa, hanem az iránt is, a magyaryelvén vegye föl a kihallgatási jegyzőkönyvet.

— **A kisebb háziállatok kintzása ellen** lépett fel erőyesen a kapitányi hivatal, a mi nagyon helyes. Az e tárgyban alkotott szabályrendeletet sokszorosítják és elküldik a birtokosoknak és egyszersmind kitanítják rá a rendőrséget, hogy figyelemmel kísérhessék a háziállatokkal való bánásmódot. Nagyon helyesen, mert ha semmi hasznát nem hajtó ölebeket annyira megbecsülnek, hogy sár esetén — ölben

viszik ki őket ugatni, megkövetelhető, hogy az élelemül szolgáló hasznos háziállatokkal is humanosan bánjanak el.

— **A furcsa vendég.** Egyik nagyobb vendéglőbe beállit egy nagyon kopott öltözetet viselő fiatalember és pezsgőt kér, még pedig Mummot. A pinczerek mosolyogva mondják, hogy az nincs. A vendég erre meglegészik Pommeryvel is. Az már van, mondja a pinczér, de míg „behütik“, nem lenne szives a fiatal ur — sört inni, mert az — olcsóbb. A vendég megmarad pezsgős szándéka mellett, mire a pinczér udvariasan meghajtja magát és mosolyogva tovább megy. A pezsgő váratik, de nem érkezik. Fiatalemberünk benyul zsebébe és kivesz onnan egy elnyűtt 50-est és kezdi kisimogatni. A pinczér kerekre nyílt szemekkel nézi. Hisz ezzel már lehet kezdeni. Bizonyosan valami neki búsult mesterlegény, a ki valamelyes bubánatnak miatta nyakára akar hágni megtakarított pénzeszkéjének. Hát legyen neki kedve szerint. A Pommery mihamar előkerül — egy-két-három üveg. A vendég egyet megiszik, a többieket ugyszólván a hűtőbe és a földre töltögeti. Aztán kötelőzködik, hogy neki csak Mumm kell. Az nincs. No akkor ő a Pommeryket sem fizeti meg. És hogy nyomatékot adjon szavának, apró darabokra tépi az árva ötvenes bankóját. Elszörnyedés a pinczerek részéről, majd felhívás keringőre, akarom mondani a fizetésre. A vendég refrainje az, hogy „nincs kincs.“ A gezés nagy, a vendég a huzakodás közben azt kívánja, hogy jöjjön be a hetes és — huzza le a cipőjét. Veszett fejszének a nyele, sóhajtkák a pinczerek. A cipő szép, a lábacsa kicsi. A cipőlehúzás megtörténik s előttünk egy pár gyönyörű rózsaszín selyem harisnya. A vendég követeli, hogy azt is huzzák le. Annál jobb. A harisnya lefejtetik és kipotyog belőle két darab — ujjonát ujjeres. Az elszörnyűködés általános. Hisz ez egy berugott rablógylkos, vagy legalább is Rothschild megszökött pénztárnoka. A vendég zavarba jön és mindenáron fizetni akar. „Azonnal, azonnal“ kiabál a számtvető pinczés és sűrő-forog. A viláért hozzá nem nyulna a feleje nyújtogatott zreshez, ellenben már elszalajtotta a kis pinczért a rendőrségre, hogy jöjjenek. mert itt van egy rablógylkos. A biztos megjelenik és ráteszi kezét a deliquens vállára: „A törvény nevében.“ Erre a vendég felmagasul és parancsoló hangon beszél. Hogy merik őt háborgatni uri passziójában, midőn ő azzal nincs semmi ártalmára a köznek és senkinek terhére nincs, ezt ő kikéri magának. Ezzel kivágja igazoló jegyét. X. gróf Budapestről. Az igazolvány kétségtelenül valódi. „De gróf ur, mentegetőzik a biztos, mert nem visel ön rangjának megfelelő ruhát? „Ki írja azt elő? Meg aztán Debreczenben ugy mulat az ember, a hogy lehet és ugy szerez magának társaságot, a hogy tud. Szolgálatban van ön.“ „Nem én, csak ugy hívtak elő az utcáról véletlenül.“ „Akkor foglaljon helyet és folytassuk, mert én Debreczenben senkit sem ösmerek.“ „Megtisztelő lesz rám nézve gróf ur.“ És folytatták ezt a rablótörténetet reggelig vidáman.

— **Elszabadult majom.** H. Szoboszlón Kludsky állatseregtele csodit naponta nagy publikumot össze. Szombaton az állatseregletből kiszabadult egy nagyobb fajtájú majom és több udvaron keresztül futva, ugrálva, végre Rosenfeld Mayer pék sütökemenczében talált menedéket. Nos a, utána vagy 30 felbuzdult polgártárs kisebb nagyobb kaliberű füstélyokkal és dorongokkal s halá t esküdtek a szőkevény fejére. Mindent megpróbáltak, hogy a kemenczéből kitessekeljék az üldözöttet, de hiába. Már azt hitték, hogy a szőkevény a kemenczében akarja bevégezni életét, midőn az egy óvatlan pillanatot felhasználva, rohamot intéz üldözői ellen, s azok feje felett a szabadba meuekült. Mikorra az üldözők meglepetésükből magukhoz tértek: a majom Tóth Lajos kertjében eltűnt.

— **Rövid hírek a városházáról.** A járványkór háza építését Weber Henrik vállalkozó a n. váradutezai temető előtt ma megkezdette. — **Bogyairezso** a városi körkemenche művezetője, a jövő héten veszi át a téglagyár vezetését. — **A körkemenczénél** a tanács több fele új építkezést tervez; első sorban egészségés munkás lakásokat.

— **Mi**

ni keresked

telken épül

szeptember

ják fölavat

felavatásra

oktatásügyi

ügyi minisz

lenése a m

e jelentőség

leti Magyar

örömét. Jó

hogy Magyar

valamint a

ról és köz

czen város

tézményeir

— **R**

Nagy János

binetti és

most a „m

nak a dic

az ő czirk

hogy mit t

ugy látsz

vendégszer

koztak Na

épült cirk

az új cirk

— **E**

biciklisták

nek Nagy

— **F**

disztermé

zete javár

met eredm

kedves kö

tet mondj

díjmentes

Kocsis Et

Sándor Et

Imre ur,

ért, kik r

segítették

Debreczen

Örvény

versenyen

frt. Tóth

frt. Feich

Zádor La

X. ur 59

Aurél 5

ur 1 frt.

frt 50 kr

50 kr. R

frt 50 kr.

kr. Felül

frt. 10 kr

vedelem

— **A**

tól 90 m

ra rende

zeimhez

Ottó int

— **v**

vásár a

izraelita

vagy Ga

a rendő

néznie é

— **m**

mely a k

mes K

laszék v

seket ve

183. szá

közlemé

Az 186

III. feje

kötelezi

már pec

§: ellen

miből v

ságokat

szakasz

által, h

azon f

— **Miniszterek Debreczenben.** A debreczeni kereskedő társulat házáat és az ugyanazon telken épült kereskedelmi akadémia épületét szeptember hónapban nagy ünnepélyességgel fogják fölavatni. A kereskedő társulat meghívja a felavatásra gróf Csáky Albin vallás és közoktatásügyi és Lukács Béla kereskedelemügyi minisztereket. E két miniszternek megjelenése a munka, szorgalom és a kultúra e jelentőséges ünnepén megkettőzteti észak-keleti Magyarország fővárosának Debreczennek örömét. Jó alkalom lesz ezen ünnep arra is, hogy Magyarország közoktatásügyi minisztere, valamint az új kereskedelmi miniszter, közelebbről és közvetlenül megismerkedhessenek Debreczen város kulturális, kereskedelmi és ipari intézményeiről, fejlettségéről és fontosságáról.

— **Robbinetti és Masson Debreczenben.** Nagy János cirkusz igazgató ajánlatot tett Robbinetti és Masson világhírű birkozónak, akik most a „marseillei bikával” Beyer urral birkoznak a dicsőségért, hogy jöjjenek Debreczenbe, az ő cirkuszába és mutassák meg nekünk is, hogy mit tudnak. „Európa és a világ athletái” úgy látszik nem is idegenkednek a debreczeni vendégszerepléstől, mert alkudozásokba bocsátkoztak Nagy Jánossal. A Nagy-uj-utca végén épült cirkuszban ma még nem lesz előadás, mert az új cirkusz estére nem készülhet el.

— **Biciklisták kirándulása.** A debreczeni biciklisták augusztus 20-ára kirándulást terveznek Nagyváradra és környékére.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Margit fürdő disztermében a debreczeni színház nyugdíj intézete javára rendezett hangverseny csinos jövedelmezt eredményezett. Ezuttal nem mulaszthatjuk el kedves kötelességünknek ismerni, hogy köszönetet mondjunk Szikszay Gyula urnak a terem díjmentes átengedéseért, a debreczeni dalegylet, Kocsis Etel k. a., Dalnoki Béni ur, Steinacker Sándor ur, Friedmann Kornélia k. a. Katona Imre ur, valamint Rácz Károly közreműködéseért, kik mindannyian oda adó igyekezettel segítettek az est sikerét emelni. — Debreczen, 1892. aug. 9. Mándoki Béla, Örvényi Ottó választmányi tagok. A hangverseny felülfizetők: Szikszay József ur 5 frt. Tóth Béla 1 frt. 50 kr. Boross testvérek 1 frt. Feichl Károly 50 kr. Ormódi Lajos 1 frt. Zádor Lajos 2 frt. Makó Lajos szinig 2 frt. X. ur 59 kr. Örvényi Vilmos 1 frt. Desetty Aurél 5 frt. 50 kr. Rösler Rich. 50 kr. Gerster ur 1 frt. Sasztina Jenő 2 frt. Tóth István 1 frt. 50 kr. Geréby Fülöp 50 kr. Szabó Mihály 50 kr. Rickl Antal 1 frt. 50 kr. Összesen 27 frt. 50 kr. Eladott jegyekből betolyt 144 frt. 60 kr. Felülfizetésekből 27 frt. 50 kr. összesen 172 frt. 10 kr. Napi költségek 81 frt. 56 kr. tiszta jövedelem 90 frt. 54 kr.

Alulírott a mai napon Mándoki Béla urtól 90 frt. 54 krt., mint a nyugdíj intézet javára rendezett hangverseny tiszta jövedelmét, kezelmhez vettem, ezennel elismerem. Örvényi Ottó int. pénztárnok.

— **A járvány és a pájesz.** A most folyó vásár alkalmával nagyon sok olyan kaffányos izraelita látható a városban, aki Oroszországból vagy Galiczia legészakibb részéből jött. Valjon a rendőrségnek nem kellene-e dolognak utána néznie és esetleg intézkednie.

— **A női coelibátus** című cikkünkret mely a kir. tanfelügyelő tervét ismertette, Nemes Kálmántól, a debreczeni róm. kath. iskolaszék világi elnökétől a következő megjegyzéseket vettük: A „Debreczeni Ellenőr” f. évi 183. számában megjelent, „A női coelibátus” közleményre a következő megjegyzést teszem: Az 1868. XXXVIII. törvénycikknek csak a III. fejezete és ezen fejezetben hivatolt §§-ok kötelezik a felekezeti iskolai hatóságokat; már pedig ezen fejezetben nincs idézve a 138. §: ellenben idézve van a 133-ik és a 141-ik; miből világos, hogy a hitfelekezeti iskolai hatóságokat a 138. § nem, ellenben a 133. és a 141. szakaszok kötelezik, s így az iskolaszék az által, hogy a pályázati hirdetésben felvette azon feltételt, hogy a férjhez ment tanítón

lemondottnak tekintetik, nem követelt el törvény sértést annál kevésbé, mert az 1868-ik évi t. cz. idézett III. fejezete biztosítja a hitfelekezeteknek azon természetes jogát, hogy iskoláiknak belügyeit szabadon rendezhetik. Remélhető, hogyha a törvénycikk valamikor revideáltatni fog, ezen elv a közös iskolákra is alkalmaztatni fog; van példa rá, hogy a tanítónő áldozata lett az anyagi és tanítónői kettős kötelesség buzgó teljesítésének s nincs kizárva azon feltétel hogy az eképen tu' terhelt nő egyik vagy másik kötelességét kénytelen elhanyagolni; az sem lehetetlen, hogy az anyai kötelesség hű teljesítése a tanúgy hátrányára esik! Nem lehet tehát kárhóztatni, ha az iskolai hatóság incompatibilisnek tartja ezen terhes kettős kötelesség teljesítését. Volenti non fit iniuria; még ezen föltétel mellett is tömegesen pályáznak a képezdét végzett, állomás nélkül tengődő, kitünő okleveles tanítónők: kik közül sokan sem férjet — kenyérkeresőt — sem tanítónői állomást nem kapnak; méltányos, hogy ezeknek helyet adjanak azon tanítónők, kiket a gondviselés családi boldogságban részesít, s van férjük kenyérkeresőjük, támaszuk. Sapianti pauca. Nemes Kálmán, a debreczeni róm. kath. iskolaszék világi elnöke.

— **A köztisztaság ellen** a IV. kerületben három nap alatt nem kevesebb, 36 egyént vették. Mind a 36-ot szigorúan megfogják büntetni.

— **A kegyelem.** Egyik debreczeni óras segéd meglapta a gazdáját néhány óra erejéig mire az feljelentést tett ellene a kapitányságnál. A könnyelmű fiatal ember előtte térden állva kérte a gazdáját, hogy ne tegye szerencsétlenné, mire az órasnak megindult a szíve és visszavonta panaszát. Csak aztán hasznát vegye a fiatal ember a kegyelemnek és ne lopjon többé.

— **Az oláh fészkeiódések az alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye közgyűlésén.** A nagybányai ev. ref. egyházmegyének az a határozata, hogy a kormányhoz felirat intéztesék a mind-egyre fenyegetőbbé váló oláh izgatások erélyes kézzel való elnyomása iránt — mint utólagosan értesülünk — vizshangra talált az alsó-szabolcs-hajduvidéki ev. ref. egyházmegye közelebb tartott közgyűlésén is. — Padra Sándor h.-szoboszlói közjegyző ugyanezen indítványt tette a közgyűlésen. Böven kifejtett indokolásának eszmemenete következőkben foglalható össze: A nagy arányokat öltött oláh izgatások a Debreczen vidéki magyarságra nézve is imminens veszélyt képeznek, bár távolabb lakik a forrongások színhelyétől. Köztudomású, milyen rosszakarattal ragalmazzák az oláhok saját és a külföld némely lapjaiban, nemzetünket; küldöttséget menesztenek Bécsbe, hogy az osztrák császár előtt árulkodjanak a magyar nemzet ellen; gyalázó tartalmú memorándummal árasztják el a külföldet. Mindennek világos célja, hogy a magyarságot befektítsék a külföld előtt és hogy mikor kenyértörésre kerül a sor, a külföld rokonszenvét előre biztosítsák saját ügyöknek. — A ki az oláhok lakta vidékeken él, tudja, mily erőszakosan folyik ott az oláhosítás. A ki pedig eloláhosodik, az vallását is elveszíti. A ref. egyház, mint kiválóan magyar egyház nem nézheti közönyösen az oláhok fenyegető és veszedelmes magartását. — Az oláhság közé magyar és református egyházak vannak beekelve. Ha ezek pusztulnak és elenyésznek, a ref. vallással együtt pusztul a magyar faj is. — Ezeket védeni és megmenteni kötelessége az egyháznak, de kötelessége a magyar kormány is. — **Hadd lássa a kormány,** hogy az alföldi magyarság épen úgy érez, mint a nagybányai egyházmegye magyarsága. — Ezért teszi szóló ugyanazon indítványt, amelyet a nagybányai egyházmegye már elfogadott. — Elfogadását annyival inkább ajánlja, mert minden hazafias egyháznak támogatnia kell összes erkölcsi és anyagi erejével a kormány nemzeti politikáját. A közgyűlés többsége azonban ezen indítványt elvetette, — azzal az indokolással, hogy elfogadása a politikába való avatkozásnak tünhetnék fel.

— **Kimutatás.** A helybeli m. kir. dohánygyár munkásai által folyó évi augusztus hó 6-án a helybeli vörös kereszt egyesület javára rendezett

nyári multság alkalmával felülfizetők neveiről. Boldog István 2 frt. Rozenberg József 1 frt. 20 kr. Rankay József 1 frt. Hadházy Imre 1 frt. Suhajda Kálmán 1 frt. U. N. 20 kr. X. Y. 20 kr. Összesen 6 frt. 60 kr., ehhez a tiszta bevétel 41 frt. 12 kr. Tiszta jövedelem 47 frt. 72 kr. Debreczen, 1892. aug. 8. Czeke Endre dohánygyári tisztviselő.

— **Debreczeni mintára.** A győri reformátusok új templomot építtetnek egy szabad, parkírozott térségen, még pedig a debreczeni új-templom mintájára.

— **Egy szintársulat nyomorusága Berettyó-Ujfalun.** Berettyó-Ujfaluban az elmúlt héten Kárpáthy György szinigazgató 21 tagból álló társulata tartott előadásokat. Szinrehozták a „Nagymamá”-t, a „Fene leányok”-at, „Sárga Csikó”-t, „Kondorosi szép csalárláné”-t, „Petőfi élete s halála”, „Angyal Bandi” s „Fokról-fokra” című darabokat. Az előadások tekintetbe véve a különböző körülményeket, elég megfelelőek voltak, csak hogy sajnos, a közönség igen gyéren látogatta azokat, annyira, hogy a társulat utóljára is azon szánalomraméltó helyzetbe jutott, hogy sem magukat fentartani, sem onnan tovább vándorolni nem tudtak. Ekkor azután a berettyó-ujfalui lelkes ifjuság jött segítségükre, amennyiben mint műkedvelők léptek fel a „Bettyár kendője”-ben augusztus 2-án, mikor is igen nagy számu közönség töltötte meg a nézőteret. A műkedvelő ifjak: Kránczly Béla, Rhédey Lajos, Szökös Lajos, Muzsnay József, Vágó Jenő, Kürty Sándor és Szabó Gyula urak voltak. Ezek tették lehetővé, hogy a megszorult szintársulat tovább folytathatta innen utját.

— **Vasúti altiszt-k vizsgáján.** A kik az alsóbbrendű vasúti alkalmazottak közül altisztira rangra vágyódnak, vizsgát tartoznak kiállani, a melyen többek közt a történelemből és államtanból is kapnak természetesen nem nagyon fogós kérdéseket. Egy közelebből tartott ilyen vizsgálaton a következő derült epizódok fordultak elő:

Vizsgáló biztos. Mit tud Mátyás királyról? Jelölt. Ott született Kolozsvárt az óvárban a ház még most is meg van.

Vizsgáló. Nagyon jól van. Hát azt tudja-e, hogy mit mondott a nép, mikor Mátyás király meghalt?

Jelölt: Meghalt Mátyás király, oda... oda... oda...

(Sugják több felől: az igazság).

Jelölt: ... oda az igazgatóság!

Egy másik jelölt már erősebb kérdést kapott az államtanból.

Vizsgáló. Milyen viszony áll fenn Ausztria Magyarország között?

Jelölt. Könyörgöm alásan nagyon rossz... (Általános derűtség).

Vizsgáló. Na nem éppen olyan rossz, de van annak a viszonynak neve is.

(Sugják: Dualisztikus.)

Jelölt (nagy bátra) Gumielasztikus. Megnyugtatósnul orhatjuk, hogy a jelölt nem bukott meg a vizsgálaton.

Vegyes hírek.

* **A gavallér huszártiszt.** A kis Julis alig birta az óriási bokrétát, a mit odavitt a tiszt urak asztalához. Hatalmas bokréta volt, vérpiros rózsák, édes lehu kaméliákból összeválogatva. A kis virágáros leányt egész Győr ismeri, mindenütt kijátszsa a csokrot, de rendesen pénzért kell megvenni tőle, mert ritka, ha valakibe belekapaszkodik a véletlen szerencse. Az egyik aranygalléros, fiatal tiszt csak egy számot húzott, a többiek kettőt-hármat vettek ki a zacskóból. Az első nyitva nyert. A virágáros leány sápadtan, majd sirva nyújtotta oda a csokrot. El volt rontva az egész esti keresete, husz krajczárért elveszítette virágjait, a miknek selyem mantsatájáért fizetett egy forintot. A tiszt csak elnézték a hangtalanul zokogó kis leányt, évődésből el is vették a csokrárt, de a mikor azután keserves sirásra fakadt, visszaadta az aranygalléros ur a bukót is, meg vadonatúj tizest is csusztatott a rózsák közé. Volt öröm, volt vizsga a kis leánynál, de milyen. A gavallér tiszt pedig nem volt más — mint később kitu-

dódott — mint Ferencz Ferdinánd, a prezumtív trónörökös, a ki akkor inspicziálta Győrött a huszárjait.

* **Leszurt pénzügyigazgató.** Szenzációs gyilkossági kísérlet tartja igazgatóságban Szombathely lakosságát. Kemény Lajos vas megyei pénzügyigazgatót szombat éjjel 11 órakor saját háza előtt egy reá lesben álló ismeretlen orgyilkos leszurta. A gyilkos kétélű törrel áldozatának hasát hasította föl az ágyék felett, úgy hogy a belek is kifordultak. Kemény eszméletlenül esett össze s mivel segítségért nem tudott kiáltani, az egész éjjel iszonyu kínok között a kapu előtt feküdt, ahol mikor reggel reá akadtak, azonnal gondos orvosi kezelés alá vették. Nejét, aki Balaton-Almáiban időzött, táviratilag hívták férjéhez, mivel ennek állapota felette aggasztó. Kemény annyit tud csak mondani gyilkosságról, hogy ketten voltak a reá várakozók, de csak az egyik szurt feléje. A család egy nem rég elbocsátott hasznavehetetlen hivatalnokot gyanúsít a tett elkövetésével.

* **Kettős gyilkosság a fővárosban.** A budapesti tisztviselő-telep egy elhagyott telkén, a Ganz-gyári telep és a régi józsefvárosi temető erdejé mögött, vasárnapra virradó éjjel borzasztó kegyetlenséggel végrehajtott kettős gyilkosság történt. Ott épül egy nürnbergi cég iróngyára s egy kunyhóban lakott az éjjeli őr, Jeszenszky Alajos napszámos, kit szombaton öcsése Ferencz asztalossegéd is meglátogatott. Ezt a két embert tegnap reggel vértől és temérdek ütési és szurási sebektől elborítva, találták. Az egyik már halva volt, a másik rövid fél óra múlva szenvedett ki. A szerszámok teljes rendben voltak, de a két meggyilkolt ember zsebeiben nem találtak egy krajczárt sem. Valószínűleg rablógyilkosság forog fenn; a szerencsétlenek szombaton este kapták meg 15 frtnyi heti bérüket. De lehetséges az is, hogy a munkások együtt mulatoztak a kunyhóban, aztán véres dulakodás támadt köztük.

* **Nagy jövedéki kihágás.** Temes megye legnagyobb gyári czégeinek egyike hat éven át hamis adóbevallások által a kincstárt jelentékeny mértékben megkárosította s midőn az adóbevallások feltűnő csekélyége a pénzügyi hatóságnak feltűnt, megindította a jövedék vizsgálatot az illető cég ellen. A vizsgálat során hiteles évi mérlegek által minden kétséget kizárólag beigazoltatott, hogy a gyári czégnek, mely csak 2000 frt évi jövedelmet vallott be, egészben 30,000 frt tiszta évi jövedelme volt. Ennek dacára makacsul felebezett a cég a pénzügyi hatóságok minden intézkedése ellen, míg a temesvári kir. pénzügyigazgatóság ráunt a dologra s beadta a vád- és keresetlevelet a fehértemplomi kir. törvényszékhez.

Közgazdaság.

Hajdumegye összes termésének eredménye 1891-ben. A földművelésügyi miniszterium folytatja a „Földművelési Ertesítőben” Magyarország 1891. évi összes termése eredményének kimutatását. Ezuttal is ebből a hivatalos közleményből böngészünk a Hajdumegyére vonatkozó következő adatokat: Az átlagárak az utolsó öt év adataival összevetve csaknem valamennyi terménynél legmagasabbak a múlt évben voltak és épen a legfontosabb termelési ágaknál találunk tetemes emelkedést, kivéve a tengerit, melynek átlag ára 1891-ben 4.71 kr, 1890-ben 5.12 volt; sőt tavaly egysz r leszállott 4.29-re, 1889-ben ugyanennyi volt az átlagár, 1887-ben még ennél is kevesebb. — Hogy milyen árhullámzások fordulnak elő ugyan azon terményeknél különböző években azt élénken bizonyítja az alábbi néhány példa: a buza átlag ára volt vidékünkön 1891-ben 8.51, 1888-ban 5.73, a rozsa 1891-ben 7.11, 1888-ban 4.27, az árpáé 1891-ben 5.26, 1890-ben 5.89, 1888-ban 4.42. a repezéé 1891-ben 13.53, — 1889-ben 15.92, 1888-ban 9.20; a dohányé 1891-ben 45.15, 1887-ben 26.70.

Az összes termés értéke 1891-ben Hajdumegyében 14,804,426 frtra becsültetik, négy millió forinttal többre az 1890-dik évinél; százalékokban kifejezve a különbözet + 35.88. Még kedvezőbb az 1891. évi termés értékének

emelkedése Biharban: 66.63%, Szatmárban 53.24%.

Vármegyénkben 349 161 kat. hold lévén az összes nyári és őszi termények learatott területe, — az összes termés összértékéből egy kataszt. hold learatott területre 42 frt. 30 kr. bruttó jövedelem esik, a bruttó jövedelem volt 1890-ben 33.10, 1889-ben 25.57. 1888-ban (mikor pedig olyan alacsony árak voltak, de a termés jól beütött) 32.75, 1887-ben 32.75 frt.

Ha az összes művelés alatt álló területet vesszük, beleszámítva a learatott szántóföldet, a lekaszált rétet, az elemi csapás következtében megsemmisült vetések területét, — akkor Hajdumegyében, amelynek művelés alatt álló területe 382 169 kat. hold, egy holdra 1891-ben 38.74 frt. 1890-ben pedig 29.91 frt bruttó (nyers) jövedelem esik, amely az országos átlag terméshez viszonyítva a legjobbközéptermeének felel meg: — Biharban 46.57, Békésben 56.45, Sopronban 74.42 frt volt holdanként a bruttó jövedelem; Sopronban volt a legeslegjobb termés. Ellenben a Szabolcsban 33.94, Szilágyban 27.40 Arvában 15 frt, a bruttó jövedelem. — Még csak azt említjük meg, hogy tavaly vármegyényben az ugar 29.547 kat. hold területtel az összes szántóföldnek 9.3%-át tette, 1890-en 10.7%-át; a szomszédos Biharban 12.9, Szabolcsban pedig 21.4%-át tette.

CSARNOK.

Ki ad többet érte?

Rettenetes az, hogy milyen tompán, siralmasan perreg a dob, mikor licitálnak. Minden dobpergés közt ez a legszomorubb. A temetések fekete posztóval behuzott dobja nem szól ilyen kétségbeesetten, az örök nyugalmat, végtelen pihenést hirdet. Ez a dobszó az anyagi megsemmisülés, a bukás. A mi ezután következik az nem nyugalom, hanem bujdosás az emberek elől, kik végtelen kegyetlenek ahoz a szerencsétlenhez, ki nullává változott előttük.

Az öreg Balogh becsületes ember volt egész életében. Nem volt a pénztárában egyetlen krajczár se, ami nem igaz uton került volna oda. Egyetlen bankárja volt egy nagy ország-résznek, kirakatához csudálkozni jártunk iskolagyerekek koromban.

— Mennyi pénz!

A sok sorsjegyről mind azt hittük, hogy idegen országbeli nagy banknóták s bámulva néztük az ezüst és aranypénzzel telt fatálatat.

— Ha szabad lenne belemarkolni.

— De jó lenne!

A derék öreg ur tragoediája ott kezdődött, amikor egy közeli rokona, egy fiatal svihák másik bankuzletet nyitott. Az új üzlet fényesebb volt, mint a régi. Olyan nagy üvegablaka volt, mint egy kávéházi tükör s fényesre csiszolt sárgaréz korlát állott előtte, hogy az ilyen fiatal publikum, mint mi, rá ne feküdjék a nagy bámulásban. A gyermek szereti bámulni azt, ami számára elvont és megközelíthetetlen fogalom. Az aranypénz és a röpködő képfestett angyal egy kategóriába tartozik az ő képzeletében. Az új üzlet kirakatában pedig tizszer annyi pénz volt egy halomban, mint a másikban. Persze hogy itt tekeregtünk ezután s bámultuk a kirakatot, míg csak valamelyik okos tanitóbácsink el nem zavart onnan.

A fiatal bankárnak első dolga volt megerősíteni a pozícióját. Nem igen használt valami nagyon tisztességes eszközöket. Fölhasználta az emberek hiszékenységét, bevádolta az öreg rokont az üzleti világ előtt, feketére festette a czégtábláját, ígéréteivel, nagy szavakkal maga részére hódította a publikumot — s az öreg bankár csödbe került.

Könnyű a bukás az üzleti világban. — Egy nagy váltója járt le s nem tudott fizetni. — Beperelték. Egy napon, mintha csak összeegyeztek volna, minden hitelezője megrohanta — s az öreg bankár otthon, az ezüst cifrázattal kirakott nagy íróasztal előtt fejbe lötte magát. Nem akarta megérni, hogy becsukják előtte régi

becsület s üzletének ajtaját s hogy hatósági pecsétet lásson azon a pénzszekrényen, melybe negyven év óta — mióta megvette — nem tett be olyan pénzt, melyet ne becsülettel, igaz munkával szerzett volna.

Feleséget és egy tizenkét éves leánygyermeket hagyott maga után. Tegnap volt a licitáció.

Ugy pergett a dob, mintha penészes, dohos kriptá ajtajának sarkán törnék össze a rozsdapor. A féltő gondossággal fölfestett padlót összekarcolta a sok durván vasalt csizmas munkás, a mint kivittek egy-egy szekrényt, asztalt, vagy ágyat.

Az emberek veszekedtek:

— Mit veri úgy föl azt a kasznit? — Bosszantani akar, hogy az én bőrömrre dolgozik?

— Csinálja mindenki a maga dolgát s ne törődjék mással. Licitáljon maga is.

Aztán licitálnak.

Olyan örült hajszával kiabálják az összegeket, mintha attól félnének, hogy most mindjárt beállit egy nagy kutya s elveszi előlük a konczot. A bukott ur gondosan vasalt hóféhé ingében holnap egy vörös szatócs sétál s elefántesontos, komoly feketé botját valamelyik csizmadia legény forgatja ujjai között a promenadon. Gazdát cserél minden.

Most az urasszony hálósobájába mennek. Elöl a törvényes urak, utánuk a dobos s végül a plebs.

— Egy kép!

— Mi van rajta?

— Maga az öreg.

— Nem kell.

— Egy forint! Először...

— Tovább, tovább — és békétlenkednek már nagyon a jó zsidóbarok. Kinek kellene az öreg Balogh képe?

Egészséges arcú, félénk tekintetű fiatal ember kiált bele a licitációban a leghátulsó sorból.

— Két forint!

— Reá néz mindenki. A gyermekember pirul ebben a környezetben, hol annyian nézik, a környezet pedig boszankodik.

— Kerettel vagy keret nélkül?

— Kerettel.

— Akkor talán mégis ér valamit. Majd kidobják belőle az öreget.

— Három forint.

— Négy!

— Öt!

— Öt ötven.

A félénk fiu megint belekiált az üzletbe.

— Tíz.

Erre már kézről-kézre jár a kép. Vajjon megére annyit. Egy jó üzletember levakargatja bicskájával egyik sarkán a keretet. Váltig hajtogatja, hogy ő nem árul zsákba macskát, látni akarja, hogy vastagon van-e aranyozva a ráma, vagy csak úgy szimplán.

— Többet is megér tiz forintnál.

— Tizenegy.

— Husz.

— Huszonegy.

— Harmincz.

— Harmincz forint egy krajczár.

— Ötven.

— Meg van maga bolondulva, támad rá az egyik licitáció-telintély a fiatal emberre.

— Veszt rajta, mit számárokodik.

A kép a fiatal emberen marad. Az hamarosan lefzeti az árát s gondosan betakargatva ujságpapírossal a tisztos ősz fejet, viszi magával a képet ki a külvárosba.

Ott szaladva megy be egy házba, hova a bukott bankár neje és leánykája menekült el az emberek szeme elől s lihegve beszél a leánynak.

Sokáig gondolkoztam, édes Margit, hogy mit vegyek magának. És ennél szebb ajándékot nem tudtam hozni a uevenapjára.

Lefedte a képet s úgy elkezdtek sirni — ő, az anya meg a leány, mint három árva gyerek.

Ez a licitációban a poezis.

Thury Zoltán.

Menn
ló sely
színekb
ként 45
300 kül
tönnyökr
tabér-és
kir. udv
richen.
nek. Sv
bélyeg r

zett n
vidéken,
Czin

6365

892.

A d
telekkön
szerint M
elleni v
tkvi szá
megállap
módositta
szjtkben
rendelt é
zött árve
senni ve
kedéséve
30-ikáva
illeti ve
érintetlen
Kell
tkvi ható

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin.

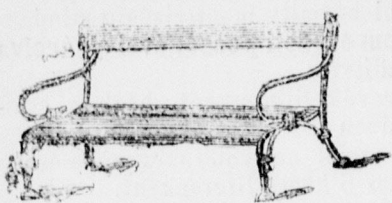
Vásznak, kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztalterítők,

Szabó Lajos fiai cégénél.

Leszállított áruk az egész időny alatt.

Valódi francia és angol szerszámok,

minden iparághoz
minden darab mellett jótállás

Épület vasalások és kátrány tető lemezek.

Rudvasak lemezek, **vastartányok**, legfinomabb öntöző
aczélok emezek.

Gazdasági, kerti, házi és konyha felszerelések.

Kerti lóczák és vasbutorok árnyékszék closetek és vízvezetési kagylók
Aggyag és vaskályhák, konyhák.

Tizedes és egyensúly mérlegek legjobb minőségben.

Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek

legjobb rendszer (ré szlejfizetésre is).

Tűz és betörés elleni pénzszekrények.

Kirakat-ajtóaczelredőnyök

Legolesőbb beszerzési forrás.

(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)

TÓTH GYULA

előbb TOTH LAJOS és TARSA, vas nagykereskedés
DEBRECZEN, VÁROSHÁZABAN

(Penész peronospora) fecskendő.

